

LEHDISTÖTIEDOTE nro 90/23

Luxemburgissa 6.6.2023

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-700/21 | O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta)

Mahdollisuutta kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi asuinjäsenvaltiossa on sovellettava myös kolmansien maiden kansalaisiin

Oikeusviranomaisen on voitava arvioida, onko kolmannen maan kansalainen kotoutunut riittävästi täytäntöönpanojäsenvaltioon ja onko siis olemassa oikeutettu intressi, joka on perusteena sille, että pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty rangaistus pannaan täytäntöön täytäntöönpanojäsenvaltion alueella

Braşovin ensimmäisen asteen tuomioistuin antoi 13.2.2012 erästä Moldovan kansalaisesta eurooppalaisen pidätysmääräyksen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Bolognan ylioikeus on oikeusviranomainen, jota on pyydetty luovuttamaan etsitty henkilö, joka oleskelee Italiassa. Vaikka kyseisen henkilön puolustus on osoittanut tämän henkilön asettautuneen pysyvästi Italiaan perhe- ja työsuhteiden näkökulmasta, pidätysmääräyksen vastaanottaneella oikeusviranomaisella Italiassa ei ole mahdollisuutta kieltäytyä luovuttamasta häntä Romaniaan, jotta rangaistus pantaisiin täytäntöön Italiassa. Sen Italian lain mukaan, jolla eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehty puitepäätos¹ saatetaan osaksi kansallista oikeutta, tämä mahdollisuus koskee näet vain Italian kansalaisia ja unionin muiden jäsenvaltioiden kansalaisia, joilla on siteitä Italiaan, mutta se ei koske kolmansien maiden kansalaisia.

Koska Bolognan ylioikeus katsoi, että tämä erilainen kohtelu on perusteetonta, se saattoi asian Italian perustuslakituomioistuimen käsiteltäväksi. Perustuslakituomioistuin on sitä mieltä, että ennen kuin tarkastetaan, onko kansallisen säännöstö yhteensopiva Italian perustuslain kanssa, on tutkittava, onko kyseinen säännöstö yhteensopiva unionin oikeuden kanssa. Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäättöksen mukaan jäsenvaltiot voivat antaa tuomioistuimelle mahdollisuuden kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, jos etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanojäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, ja tämä valtio sitoutuu panemaan rangaistuksen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Koska kyseisessä säännöksessä ei säädetä, että sitä sovelletaan pelkästään unionin kansalaisiin, Italian perustuslakituomioistuin on tiedustellut asiasta unionin tuomioistuimelta tältä osin.

Tänään antamassaan tuomiossa **unionin tuomioistuin (suuri jaosto) vastaa, että unionin oikeus on esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jolla evätään ehdottomasti ja automaattisesti kaikilta sellaisilta kolmansien maiden kansalaisilta, jotka oleskelevat tai asuvat vakinaisesti kyseisen jäsenvaltion alueella, mahdollisuus vedota kyseiseen eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen ilman, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi arvioida kyseisen kolmannen maan kansalaisen**

¹ Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty neuvoston puitepäätos 2002/584/YOS – Tiettyjen jäsenvaltioiden lausumat puitepäättöksen tekemisestä (EYVL 2002, L 190, s. 1).

siteitä mainittuun jäsenvaltioon. Tällainen kansallinen säännöstö on vastoin **Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettua yhdenvertaisuusperiaatetta**, koska siinä kohdellaan eri tavalla yhtäältä pidätysmääräyksen vastaanottaneen jäsenvaltion kansalaisia ja muita unionin kansalaisia ja toisaalta kolmansien maiden kansalaisia ottamatta huomioon sitä, että on mahdollista, että myös kolmansien maiden kansalaiset ovat kotoutuneet riittävästi kyseisen jäsenvaltion yhteiskuntaan, mikä voi olla perusteena sille, että he suorittavat siellä pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätyn rangaistuksen.

Kysymyksessä olevan harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen soveltamiselle on asetettu kaksi edellytystä. Ensimmäinen edellytys koskee sitä, että **etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanojäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti.** Toinen edellytys koskee sitä, että **tämä valtio sitoutuu panemaan rangaistuksen**, jonka osalta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu, **itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.** Unionin tuomioistuin täsmentää ensimmäisen edellytyksen osalta, ettei mikään ole esteenä sille, että se, että kolmansien maiden kansalaiset voivat vedota harkinnanvaraiseen kieltäytymisperusteeseen, edellyttää jäsenvaltion mukaan sellaisen vaatimuksen täyttymistä, jonka mukaan kyseisen kansalaisen on pitänyt oleskella tai asua vakinaisesti kyseisessä jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti vähintään tietyn ajan.

Kun **täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen** toteaa, että nämä kaksi edellytystä täyttyvät, sen **on vielä arvioitava, onko olemassa oikeutettu intressi, joka on perusteena sille, että pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty rangaistus pannaan täytäntöön täytäntöönpanojäsenvaltion alueella.** Kyseisen arvioinnin avulla voidaan ottaa huomioon eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyllä puitepäätöksellä tavoiteltu päämäärä, jona on parantaa etsityn henkilön mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan hänelle tuomitun rangaistuksen päätyttyä.

Täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on siis **arvioitava kokonaisvaltaisesti kaikkia niitä etsityn henkilön tilanteelle ominaisia konkreettisia seikkoja**, jotka voivat osoittaa, onko kyseisen henkilön ja täytäntöönpanojäsenvaltion välillä **sellaisia siteitä, että rangaistuksen täytäntöönpano täytäntöönpanojäsenvaltiossa, jossa hän oleskelee tai asuu vakinaisesti, parantaa hänen mahdollisuuksiaan sopeutua uudelleen yhteiskuntaan.** Näihin seikkoihin kuuluvat kolmannen maan kansalaisella olevat perhe-, kieli- tai kulttuurisiteet sekä sosiaaliset ja taloudelliset siteet täytäntöönpanojäsenvaltioon sekä hänen kyseisessä jäsenvaltiossa oleskelunsa luonne, kesto ja edellytykset.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

